

ZATVARAJU SE 69. DUBROVAČKE LJETNE IGRE

Uspješno izvedeno 86 programa na 30 lokacija

Dubrovnik, 25. kolovoza 2018. – Dubrovačke ljetne igre i ove su godine okupile gotovo 2.000 umjetnika iz cijelog svijeta koji su u 47 dana od 10. srpnja do 25. kolovoza na 30 scenskih i ambijentalnih lokacija grada Dubrovnika, pred približno 60.000 domaćih i inozemnih posjetitelja izveli 86 dramskih, glazbenih, plesnih, folklornih, filmskih, likovnih i drugih programa. Tim je povodom na zadnji dan ovogodišnjih igara održana konferencija za medije u atriju palače Sponza, na kojoj su pohvalno o programu 69. Dubrovačkih ljetnih igara govorili ministrica kulture RH **Nina Obuljen Koržinek**, gradonačelnik Dubrovnika **Mato Franković** i zamjenica dubrovačko-neretvanskog župana **Žaklina Marević**, glavni ravnatelj Hrvatske radiotelevizije **Kazimir Bačić** koji se osvrnuo na suradnju ove dvije institucije, a o programskim i poslovnim pokazateljima festivalske sezone govorile su ravnateljica **Ivana Medo Bogdanović** i intendantica **Dora Ruždjak Podolski**. Uslijedila je i dodjela nagrade Orlando Hrvatske radiotelevizije za najbolja ostvarenja u glazbenom i dramskom programu 69. Dubrovačkih ljetnih igara.

Prvi premijerni dramski naslov 69. Dubrovačkih ljetnih igara, dojmljivi „**Michelangelo**“ **Sebastijana Horvata** i **Milana Markovića Matthisa** po ekspresionističkoj drami *Michelangelo Buonarroti* Miroslava Krležu, u režiji Sebastijana Horvata, nastao u koprodukciji igara i Hrvatskog narodnog kazališta Ivana pl. Zajca Rijeka, premijerno je pod pokroviteljstvom Hrvatske elektroprivrede, izveden 27. srpnja na ruševinama benediktinskog samostana na otoku Lokrumu, a pratio ga je glas predstave za „kazališne sladokusce“. Moćni će „**Michelangelo**“ otvoriti sezonu i u Hrvatskom narodnom kazalištu Ivana pl. Zajca u Rijeci 22. rujna ove godine. U suradnji s Akademijom dramske umjetnosti u Zagrebu, u prostorima tvrđave Minčeta premijerno je izvedeno „**Odbrojanje – na piru s Držićem i Nalješkovićem**“ u režiji **Lee Anastazije Fleger**, **Marine Pejnović** i **Hrvoja Korbara** te izvedbi studenata Odsjeka glume ADU Zagreb, kao kraj višemjesečnog zajedničkog izvedbeno-istraživačkog projekta koji se bavio pirnim dramama, redefiniranjem ideje ambijentalnoga kazališta, a obuhvatilo je dijelove opusa Marina Držića i Nikole Nalješkovića. Treća dramska premijera 69. Dubrovačkih ljetnih igara bila je predstava „**Pod balkonima**“ redatelja Darija Harjačeka i dramaturginje Vedrane Klepice, prema novelama iz zbirke *Pod balkonima* Ranka Marinkovića, koja je premijerno izvedena 18. kolovoza u parku kampusa Sveučilišta u Dubrovniku. Utjecaj Ranka Marinkovića na hrvatsko kazalište, preko dramskih komada te niza godina poučavanja na zagrebačkoj Akademiji dramske umjetnosti, neizmjeran je, iako je na Igrama izveden samo *Zagrljaj* 1959. i *Glorija* 1980. Ne čudi stoga što je festivalska publika pozdravila Marinkovićev povratak na Igre nakon gotovo četrdeset godina. Festivalskoj publici je predstavljena i dubrovačka premijerna izvedba predstave „**Ispravci ritma**“ u skladištu Luke Dubrovnik, nastale u koprodukciji izvedbenog kolektiva BADco., Drame HNK u Zagrebu i igara. Četrdeset godina nakon pripovijetke Pavla Pavličića „*Dobri duh Zagreba*“ ovaj dramski tekst Gorana Ferčeca bavi se temom opsesije ritmom gradskog života i uloge zločina u njemu. Dubrovačko uprizorenje iziskivalo je prilagodbe prostoru izvedbe, kako u smislu scenografije, tako i u smislu dubrovačkog konteksta koji se razlikuje od onog zagrebačkog. U istom su prostoru gruškog skladišta predstavljene i instalacija **Marka Tadića** „**the shifting meaning**“ te instalacija BADco.-a „**Vremenske bombe**“. Na zadovoljstvo publike, na programu 69. igara bile su i rasprodane reprizne izvedbe lanjske dramske uspješnice „**Marin Držić - Viktorija od neprijatelja**“ Hrvoja Ivankovića u režiji **Ivice Boban** i izvedbi Festivalskog dramskog ansambla.

Dramski program 69. Igara uključio je i gostovanja ponajboljih recentnih hrvatskih dramskih predstava. Uvjerljiv trijumf na zadnjoj dodjeli Nagrada hrvatskog glumišta imala je predstava Zagrebačkog kazališta mladih „**Črna mati zemla**“ Kristiana Novaka u dramatisaciji Tomislava Zajeca i u režiji **Dore Ruždjak Podolski**. U međuvremenu, predstava je ostvarila veliki broj gostovanja te osvojila više od deset nagrada na različitim festivalima, a dubrovačka publika gledala je na otoku Lokrumu 16. srpnja, dok je uspješnica HNK-a u Zagrebu, predstava „**Ljudi od voska**“ **Mate Matišića** u režiji **Janusza Kice** zaključila ovoljetni dramski program Igara u parku Gradac. **Studentski teatar Lero** tradicionalno je bio dio programa Igara, a ovo ljeto festivalskoj publici je s dvije izvedbe predstavio svoju zadnju produkciju „**Kitice i perlice**“ u režiji **Davora Mojaša**, posvećenu Marinu Držiću.

Balet Hrvatskog narodnog kazališta Split prvi je put u povijesti nastupio na Dubrovačkim ljetnim igrama i zaslužio ovacije brojne festivalske publike izvedbom hvaljenog baleta „**Derviš i smrt**“ prema romanu Meše Selimovića u koreografiji **Igora Kirova** i na glazbu skladatelja **Gorana Bojčevskog**. U hvaljenom baletu publika je uživala dvije večeri za redom, a imala je priliku vidjeti i Bitez teatar s plesnom predstavom „**Macbeth**“ u koreografiji **Miloša Isailovića** i izvedbi plesača Bitez Dance Companyja, ranije na Revelinu. Na istoj lokaciji gostovao je koreograf i izvođač s berlinskom adresom **Clément Laves** s interdisciplinarnom predstavom „**Title**“ koji je u Dubrovnik stigao nakon izvedbe na Venecijanskom biennaleu. U plesu je uživala i najmlađa publika, zahvaljujući gostovanju nagrađivane plesne predstave „**Crtić**“ belgijskog koreografa **Antona Lachkyja**.

Pažljivo promišljeni te izvorno osmišljeni projekti bili su okosnica ovoljetnog glazbenog programa, kao početni impuls razvijanja inovacije kroz tradiciju Dubrovačkih ljetnih igara, ostajući unutar festivalske poetike, ali obnavljajući njezinu prominentnost, po čemu su Igre u svijetu uvijek bile prepoznate kao poželjno mjesto predstavljanja, ali i posjećivanja, uz znalački pristup i predstavljanje vrhunskih glazbenih projekata različitih sastava, razdoblja i žanrova, a kojima je zajednička visoka umjetnička kvaliteta. Glazbeni program otvorio je na otoku Lokrumu jedan od najvećih violončelista svijeta **Mischa Maisky** sa **Zagrebačkom filharmonijom** pod ravnanjem mo. **Piera Carla Orizija**. **Dubrovački simfonijski orkestar** Mozartovu *Veliku misu u c-molu* izveo je s **Oratorijskim zborom crkve sv. Marka** pod ravnanjem mlade ruske dirigentske zvijezde mo. **Maxima Emelyanycheva**, uz soliste **Leona Košavića**, **Ivanu Lazar**, **Mariju Kuhar Šošu** i **Krešimira Špicera**, u crkvi Male braće. Dubrovački simfonikari koncertirali su i u atriju Kneževa dvora s violinistom **Marinom Marasom** pod ravnanjem mo. **Tibora Bogányija**. **Gudački kvartet Schumann** festivalskoj publici se predstavio u atriju Kneževa dvora, baš kao i **Ansambli 1700** s kojim je nastupio i jedan od najuglednijih kontratenora današnjice **Andreas Scholl**. Program je to koji su kritičari i probrana publika proglasili jednim od glazbenih vrhunaca sezone. Vrhunski recital u Dvoru priredio je prvi klarinet Berlinske filharmonije **Andreas Ottensamer** uz klavirsku pratnju **Joséa Gallarda**, kao i japanski violončelist **Yuya Okamoto**, koji je lani osvojio Nagradu Eugène Ysaÿe na Međunarodnom natjecanju Queen Elisabeth te **Ivan Krpan** koji se, osvojivši prvu nagradu na Međunarodnom pijanističkom natjecanju Ferruccio Busoni u Bolzanu lani, upisao u povijest postigavši jedan od većih uspjeha hrvatskog pijanizma uopće. Ovaj recital osigurao mu je mjesto jednog od miljenika festivalske publike. Još jedan od umjetničkih vrhunaca ovo ljeto bio je svakako i klavirski recital **Daniila Trifonova**, mladog ruskog pijanista koji je u Dvoru privukao mnogobrojnu publiku, a mnogi su u Dubrovnik doputovali samo radi tog koncerta. Vrhunski glazbeni program 69. Dubrovačkih ljetnih igara donio je 16. kolovoza jedinstvenu priliku za slušanje čak osam vrsnih gitarista na sceni u prepunom atriju Kneževa dvora. Raznolik i zanimljiv repertoar festivalskoj su publici priredili uigrani gitaristi **Zoran Dukić**, **Petrit Çeku**, **Morana Pešutić**, **Tomislav Vukšić**, **Tvrtko Sarić**, **Krešimir Bedek**, **Pedro Ribeiro Rodrigues** i **Maroje Brčić**, izvevši program nazvan **Guitarrismo** u sklopu kojeg je praižvedena skladba za osam gitara *Bašamar* Gordana Tudora. **Dubrovnik plovi u intonaciji** bio je naziv još jedne posebne glazbene večeri u Dvoru pod pokroviteljstvom zaklade Caboga Stiftung, kada su u skladnom suzvučju nastupili neki od najboljih dubrovačkih glazbenika solista, uz maestra **Tomislava Fačinija** kao dirigenta i čembalista. Uz

potporu zaklade Caboga Stiftung ostvarene su i tri sedmodnevne međunarodne glazbene majstorske radionice koje su vodili violinist **Stefan Milenković**, bariton **Krešimir Špicer** i pijanistica **Maria João Pires**. Ove godine nezaboravnu festivalsku večer pred mnogobrojnom publikom priredila je i američka jazz diva i višestruka dobitnica nagrade Grammy **Dee Dee Bridgewater** i **Jazz orkestar Hrvatske radiotelevizije** pod ravnanjem **Andreaa Marinella**, na koncertu pod pokroviteljstvom Mastercarda 18. srpnja ispred Katedrale.

U suradnji Dubrovačkih ljetnih igara i Jadranskih luksuznih hotela koncert je na novoj festivalskoj lokaciji - u Vala Beach Clubu hotela Dubrovnik Palace održao gitarski duo **Katona Twins**, blizanci Peter i Zoltán, a na istoj su lokaciji nastupili i francuski harmonikaš **Vincent Peirani** i saksofonist **Emile Parisien**.

Jedinstveni glazbeni projekt nazvan „**Inside Out**“ u sklopu 69. Dubrovačkih ljetnih igara održan je 4. kolovoza na dvije lokacije, predstavljajući dubrovačkoj publici posebnu glazbenu suradnju **I.N.K. Experiment Dua** s **Miodragom Gladovićem** i **Réso-nanceom** u prvom dijelu večeri unutar gradskih zidina, kraj Velike Onofrijeve fontane te uz kvartet **Chui** u parku Orsula, gdje su i udaraljkaši **Ivana Kuljerić Bilić** i **Nikola Krbanyevitch** izveli dvije zajedničke skladbe, posebno pripremljene za ovaj festivalski program, koji je organiziran uz potporu Francuskog instituta.

Bogatu hrvatsku folklornu plesnu i glazbenu baštinu publici je predstavio rado viđeni gost Igara, ansambl **LADO** s novim programom **Ideju regruti** te **Folklorni ansambl Lindo** tradicionalnim nastupima na taraci tvrđave Revelin, uz dodatak premijerne izvedbe nove koreografije **Podravski svati** dr. Ivana Ivančana, pripremljene za ovu festivalsku sezonu. Ukupno četiri Lindova festivalska nastupa pratilo je približno 1500 oduševljenih domaćih i inozemnih gledatelja.

U atriju palače Sponza predstavljena je izložba **Josipa Pina Trostmanna** pod nazivom „**Dubrovnik iz Svetog Jakova s dvije palme**“, povodom umjetnikova osamdesetog rođendana, te skupna izložba koju su Igre pripremile u suradnji s Art radionicom Lazareti, a koja je pod nazivom „**Užasi zavičaja**“ publici, na više lokacija, predstavila radove suvremenih dubrovačkih umjetnika. Obje izložbe dio su novog festivalskog programa „**Ključevi od grada**“ namijenjenog razvoju publike kojeg je podržalo i Ministarstvo kulture, a u sklopu kojeg su se održali i razgovor s autorima **Kristianom Novakom** i **Tomislavom Zajecom** povodom dramskog gostovanja „Črna mati zemla“ te predavanje dr. sc. Tanje Trške „**Tragom mita o Michelangelu**“ povodom dramske premijere „Michelangelo“. Povodom dramske premijere „Pod balkonima“ Ranka Marinkovića, na Sveučilištu u Dubrovniku održani su izložba i razgovor „**Onkraj Mediterana: Ranko u Dubrovniku**“, u čemu su sudjelovali **dr. sc. Morana Čale**, **Dario Harjaček** i **Vedrana Klepica**. U suorganizaciji Dubrovačkih ljetnih igara i Art radionice Lazareti okrugli stol na temu „**Prostor za drugačije? Mogućnosti kulture u Dubrovniku**“ okupio je kulturne i kreativne radnike koji su, uz moderatoricu Anu Žuvelu, razgovarali o perspektivama razvoja i planiranja kulture, sustavima vrednovanja, kulturnoj hegemoniji i važnosti očuvanja kulturnih institucija, te izrazili želju za daljnjim razgovorima o ovim temama. „**Ključevi od grada**“ donijeli su i obilje sadržaja za djecu, izvedenih s velikim uspjehom i zavidnom posjećenošću. Dubrovački glazbenici u Sponzi su izveli Saint-Saënsovo djelo **Karneval životinja**, **Jasna Held** je u crkvi sv. Stjepana u Pustijerni pripovijedala narodne priče i bajke iz okolice Dubrovnika, **Nenad Sinkauz** je održao glazbenu radionicu „**Tvornica zvuka**“ na kojoj je djecu učio o osnovama improvizacije, a kustosice Kuće Bukovac, **Lucija Vuković** i **Helena Puhara** uz umjetnice **Ivonu Vlašić** i **Katarinu Ivanišin Kardum**, vodile su likovnu radionicu na temu percepcije suvremene umjetnosti. Cilj dječjih programa bio je kroz radionički, interaktivni i kreativni pristup izgraditi odnos djece prema suvremenim umjetničkim sadržajima te procesima nastajanja tih sadržaja kao i senzibilizirati djecu za suvremenu umjetnost i festival te tako raditi na odgajanju nove kazališne, glazbene i likovne publike, s čime Igre planiraju nastaviti i u sljedećim festivalskim izdanjima.

U filmskom programu Igara tradicionalno je prikazan nagrađeni film s **Pulskog filmskog festivala**, a ovog ljeta bio je to film **Lada Kamenski** redatelja Sare Hribar i Marka Šantića, koji je svoju

premijeru imao upravo na 65. Pulskom filmskom festivalu i kojemu je, uz druge nagrade, pripala i ona ocjenjivačkog suda Federacije filmskih kritičara Europe i Mediterana - FEDEORA za najbolji hrvatski dugometražni film te Zlatna arena za najbolju glavnu žensku ulogu (Doris Šarić Kukuljica). Novost u filmskom programu Igara bila je suradnja s Motovun film festivalom koja je donijela dvije skrivene projekcije filmova.

Čast zatvaranja festivala pripada **Simfonijskom orkestru Hrvatske radiotelevizije** pod ravnanjem **Daniela Rustionija** uz vrhunskog američkog orguljaša **Camerona Carpentera** koji je svojom iznimnom muzikalnošću, bezgraničnim tehničkim sposobnostima i pionirskim duhom već ostavio značajan trag u suvremenoj povijesti glazbe. Nakon koncerta, večeras 25. kolovoza s početkom u 22 sata, uslijedit će kratka ceremonija zatvaranja 69. Igara, s predstavnicima ovogodišnjeg dramskog, ali i glazbenog festivalskog ansambla.

Ravnateljica **Ivana Medo Bogdanović** izdvojila je da je ovogodišnji ukupni proračun za gotovo 7 % veći od lani zahvaljujući prvenstveno povećanju prihoda od novih sponzora i donatora, gotovo 10 %, pa su tako vlastiti prihodi od ulaznica, sponzora i donatora činili 44 %, a javna sredstva 56 % festivalskog proračuna. Medo Bogdanović je zahvalila svima koji pružaju podršku Dubrovačkim ljetnim igrama bez čega bi uspješna realizacija festivala bila nemoguća, ističući sve gradske javne ustanove te gradska komunalna poduzeća. Ovogodišnje Igre podržali su: Ministarstvo kulture, Grad Dubrovnik, Dubrovačko-neretvanska županija, Hrvatska turistička zajednica kao i Turistička zajednica grada Dubrovnika, te brojni sponzori: Mastercard, ALH, HEP, Tele2, Ford, Zračna luka Dubrovnik, Croatia osiguranje, Croatia Airlines, Kraš, hotelske kuće Valamar, Maestral i druge, Gulliver Travel, Clara Stones, Xenia Design, Viva voda. Svojim donacijama festival su ove godine podržali Zaklada Caboga Stiftung, OTP banka, te Atlantska plovidba.

Intendantica **Dora Ruždjak Podolski** istaknula je kako je od svog dolaska u Dubrovnik, iako je iz druge sredine, imala veliku podršku sa svih strana, osobito od svih uključenih u realizaciju Igara, te da joj je to zajedništvo izuzetno važno. Dodala je kako se već predano radi na pripremi idućih, 70. Igara koje prati tako velika i važna obljetnica koja je prije svega obvezujuća. Mitska mjesta i naslovi Igara bit će okosnica programa jubilarnih 70. Igara, najavila je. Dubrovačke ljetne igre prostor su dijaloga što je istinska zadaća kulturne djelatnosti, smatra intendantica, koja je javnosti otkrila i kako su Igre dobile sredstava iz europskog fonda za još jedan projekt naslova „**Port of Dreamers**“ („Luka sanjara“) kojeg su Igre nositelj, odnosno vodeći partner projekta, čime su jedna od rijetkih, ako ne i jedina, kulturna institucija u Hrvatskoj koja paralelno provodi dva projekta unutar Kreativne Europe.

Nakon konferencije za medije povodom zatvaranja 69. Igara, Hrvatska radiotelevizija je proglasila dobitnike **nagrade Orlando**. Tako je Orlando za najbolje umjetničko ostvarenje u glazbenom programu Igara pripao ruskom pijanistu **Daniilu Trifonovu** za recital održan 6. kolovoza u atriju Kneževa dvora, odlučio je ocjenjivački sud za glazbu u sastavu: Sanja Dražić - predsjednica, Marija Grazio i Goran Merčep - članovi. U obrazloženju stoji kako je nagrada pripala Trifonovu „zbog intrigantno osmišljenog programa izvedenog na najbolji mogući način“, a ovaj „koncert iznimnih umjetničkih vrijednosti imao je i izuzetnu atmosferu te je podastro snažne umjetničke interpretacije“. Orlando za najbolje umjetničko ostvarenje u dramskom programu pripao je **Nataši Kopeč** za ulogu Olive u predstavi „Pod balkonima“ Ranka Marinkovića u režiji Darija Harjačeka i dramaturziji Vedrane Klepice i redatelja predstave, odlučio je ocjenjivački sud u sastavu: Željka Turčinović - predsjednica, Petra Jelača i Davor Mojaš - članovi. „Glumačka kreacija Nataše Kopeč po mnogočemu je izvrsna“ - stoji u obrazloženju u kojem je dodano kako „pokret, govor, osobnost i čitavo glumačko biće utjelovljuju mladu ženu svjesnu sebe i velikih mana svoje sredine, osobu koja ne prikriva nesreću zbog društvenih normi“. Nagrada Orlando je pod pokroviteljstvom Hrvatske radiotelevizije od 1992. godine, a već 41 godinu dodjeljuje se za najbolja glazbena i dramska ostvarenja u programu Igara. Autor statue Orlando koja se dodjeljuje dobitnicima je Josip Poljan čiji uradak u ruku laureata odlazi od 1978. godine.

Dubrovačke ljetne igre, kao središte hrvatskog i svjetskog duha i kulture, kao mjesto stvaranja, a ne gostovanja, mjesto susreta, ideja i novih umjetničkih izričaja, i ove su godine tradicionalno podržali Ministarstvo kulture RH, Grad Dubrovnik, Dubrovačko-neretvanska županija, HTZ, TZ grada Dubrovnika te brojni sponzori i donatori: Mastercard, ALH, HEP, Tele2, OTP banka, Ford, Zračna luka Dubrovnik, Croatia osiguranje, Kraš i drugi, kako bi zajedno ostvarili ovaj najprestižniji kulturni događaj u Hrvatskoj.

###

Kontakt za medije:

Karla Labaš

Ured za odnose s javnošću i marketing

M. 091 323 42 56 / T. 020 326 111

E. karla.labas@dubrovnik-festival.hr

www.dubrovnik-festival.hr